BEYAZAY KULÜBÜ

UYGULAMA ÖRNEKLERİ

Hak Temelli • Erişilebilir • Öğrenci Katılımlı Okul Çalışmaları

Tema	Doğa-Çevre-Toplum (DÇT)
Kulüp türü	Her okulda kurulması zorunlu öğrenci kulübü
Kademe	İlkokul • Ortaokul • Lise
Kullanım	Bu belgedeki etkinlikler örnek niteliğindedir; Beyazay Kulübü Örnek Yıllık Çalışma Planları ile birlikte kullanılır.

1. KULÜP HEDEFİ

Öğrencilerin engellilik alanında hak temelli düşünme, erişilebilirlik, öz temsil, birlikte karar verme ve tam katılım becerilerini geliştirerek kapsayıcı okul kültürüne etkin biçimde katkı sunmalarını sağlamaktır. Bu hedef, TYMM Sosyal Etkinlikler Politika Belgesi'nin Doğa-Çevre-Toplum teması (DÇT.1 ve DÇT.6) ile ilişkilendirilir.

2. KULÜP ALT HEDEFLERİ

Politika Belgesi'nde Bilim teması alt hedefleri B.1-B.5 kodlarıyla gösterildiğinden, karışıklığı önlemek amacıyla Beyazay Kulübü alt hedefleri "BK" koduyla gösterilmiş ve ilgili Doğa-Çevre-Toplum alt hedefleriyle eşleştirilmiştir.

Kod	Alan	Alt Hedef
DÇT.1	Haklar ve Katılım	Öğrencilerin engelli hakları, eşitlik, öz temsil ve öğrenci katılımı konularında farkındalık geliştirmeleri; okul yaşamındaki karar süreçlerine etkin katılımları desteklenecektir.
DÇT.1	İletişim ve Birlikte Çalışma	Öğrencilerin farklı iletişim biçimlerini tanımaları, kapsayıcı iletişim becerileri geliştirmeleri ve herkesin iletişime eşit katılımını destekleyen uygulamalar yapmaları sağlanacaktır.
DÇT.1	İş Birliği ve Sosyal Katılım	Öğrencilerin güçlü yönlere dayalı görev paylaşımı, ortak karar alma, iş birliği ve sosyal katılım becerilerini geliştirecek etkinliklerde yer almaları sağlanacaktır.
DÇT.6	Okulda Erişilebilirlik	Öğrencilerin okulun fiziksel ve duyusal çevresindeki erişilebilirlik engellerini fark etmeleri; evrensel tasarım yaklaşımıyla uygulanabilir çözüm önerileri geliştirmeleri sağlanacaktır.
DÇT.6	Bilgi ve Dijital Erişim	Öğrencilerin bilgiye ve dijital içeriğe erişim hakkını tanımaları; kolay okunur, altyazılı, sesli betimlemeli ve erişilebilir belge ve içerikler üretmeleri desteklenecektir.
DÇT.1, DÇT.6	Sanat, Kampanya ve Okul Topluluğu	Öğrencilerin sanat, medya, kampanya ve okul topluluğu çalışmaları aracılığıyla hak temelli farkındalık oluşturmaları; öğrenci sesini ve erişilebilir okul kültürünü görünür kılmaları desteklenecektir.

3. KAVRAM ÇERÇEVESİ

Kavram çerçevesi, Beyazay Kulübü kapsamında yürütülecek sosyal etkinliklerin hak temelli, erişilebilir ve öğrenci katılımlı biçimde planlanması ve uygulanması için temel yaklaşımı ifade eder. Kulüp çalışmalarında engellilik; bireyin yetersizliğine indirgenen bir konu olarak değil, çevresel, iletişimsel, dijital ve tutumsal engellerin katılım üzerindeki etkisiyle birlikte ele alınır.

Etkinliklerde öğrencilerin yalnızca katılımcı değil; fikir üreten, karar veren, görev üstlenen, değerlendiren ve okul yaşamında somut iyileştirmeler geliştiren özne olmaları esastır. Bu nedenle öz temsil, öğrenci sesi, birlikte karar verme, güçlü yönlere dayalı görev paylaşımı ve savunuculuk süreçlerin doğal bir parçası olarak ele alınır.

Erişilebilirlik, etkinlik tamamlandıktan sonra eklenen bir düzenleme değil, planlamanın başlangıç koşuludur. Bilginin yazılı, görsel, sesli ve dijital seçeneklerle sunulması, fiziksel ve duyusal gereksinimlerin gözetilmesi ve farklı iletişim ve katılım yollarının sağlanması desteklenir.

Kulüp çalışmaları, farkındalığı yalnızca bilgi aktarımıyla sınırlamaz. Öğrencilerin okulda erişilebilirlik engellerini gözlemlemeleri, çözüm geliştirmeleri, ürün ve içerik üretmeleri ve bunları okul yönetimi ve okul topluluğuyla paylaşmaları teşvik edilir. Süreç sonunda oluşan somut değişiklik, öğrenci görüşü ve katılım düzeyi birlikte değerlendirilir.

Temel Kavramlar

No	Kavram	Açıklama
1	Hak temelli yaklaşım	Engelliliği acıma duygusuna indirgemeden eşit haklar, insan onuru ve katılım çerçevesinde ele alma
2	Eşitlik	Her öğrencinin okul yaşamına ayrımcılığa uğramadan katılabilmesi için hak ve fırsatların güvence altına alınması
3	Ayrımcılık yasağı	Engellilik veya farklı gereksinimler nedeniyle dışlama, sınırlama ve eşitsiz uygulamalardan kaçınma
4	Erişilebilirlik	Mekân, bilgi, iletişim, dijital içerik ve etkinliklerin herkes tarafından kullanılabilir ve anlaşılabilir olması
5	Evrensel tasarım	Bir ortam, ürün veya etkinliğin baştan geniş bir kullanıcı çeşitliliğine uygun tasarlanması
6	Makul düzenleme	Bireysel gereksinim nedeniyle eşit katılımı mümkün kılmak için gerekli ve uygun düzenlemelerin yapılması
7	Öz temsil	Bireyin kendisiyle ilgili konularda görüşünü ifade etmesi ve karar süreçlerinde söz sahibi olması
8	Öğrenci katılımı	Öğrencilerin planlama, uygulama, karar ve değerlendirme süreçlerine anlamlı biçimde dâhil olması
9	Kapsayıcılık	Farklılıkları dışlamadan herkes için birden fazla katılım yolunun bulunduğu ortak öğrenme ortamı oluşturma
10	Farklılıklara saygı	Beden, duyusal özellik, iletişim, öğrenme ve düşünme biçimlerindeki çeşitliliğin değerini kabul etme
11	İletişim hakkı	Her bireyin kendisi için uygun iletişim yöntemleriyle bilgi alma, düşüncesini ifade etme ve anlaşılma hakkı
12	Bilgiye erişim	Bilginin anlaşılır, kullanılabilir ve farklı erişim yollarıyla sunulması
13	Dijital erişilebilirlik	Belge, web sayfası, video ve dijital araçların farklı kullanıcı gereksinimlerine uygun hazırlanması
14	Kolay okunur içerik	Bilginin açık başlıklar, kısa cümleler, anlaşılır sözcükler ve uygun görsellerle sunulması
15	Alternatif iletişim	Konuşma dışında yazı, sembol, görsel, işaret, dijital araç veya farklı desteklerle iletişimin sürdürülmesi

No	Kavram	Açıklama
16	Duyusal erişilebilirlik	Işık, ses, kalabalık, bekleme ve çevresel uyaranların farklı duyusal gereksinimler gözetilerek düzenlenmesi
17	Bağımsız hareket	Bireyin okul içinde mümkün olan en yüksek bağımsızlıkla yön bulabilmesi ve ortak alanları kullanabilmesi
18	Güçlü yönler	Görev ve sorumlulukların yalnızca hız veya akademik başarıya göre değil, ilgi, tercih ve güçlü yönlere göre paylaşılması
19	İş birliği	Ortak amaç doğrultusunda rol ve sorumluluk paylaşarak birlikte üretme ve karar verme
20	Sosyal katılım	Öğrencilerin okulun sosyal, kültürel ve karar süreçlerinde etkin rol alması
21	Savunuculuk	Hakların ve erişilebilirlik gereksinimlerinin görünür olması için uygulanabilir öneriler geliştirme ve paylaşma
22	Mahremiyet ve açık rıza	Kişisel bilgi, fotoğraf, video ve öğrenci öykülerinin paylaşımında bilgilendirilmiş onam ve mahremiyetin gözetilmesi
23	Sorumluluk	Kulüp çalışmalarında görevlerin planlı biçimde yürütülmesi ve ortaya çıkan etkinin takip edilmesi
24	Toplumsal duyarlılık	Okul ve toplum yaşamında katılımı zorlaştıran durumları fark ederek çözüm üretmeye yönelme
25	Etki değerlendirme	Bir etkinliğin yalnızca yapılmış olmasıyla değil, öğrenci katılımı ve okulda oluşturduğu somut değişiklikle değerlendirilmesi

4. UYGULAMADA DİKKAT EDİLECEK HUSUSLAR

- Etkinliklerin tamamının uygulanması zorunlu değildir. Danışman öğretmenler ve kulüp üyeleri; okulun imkânlarını, öğrencilerin gelişim özelliklerini, erişim gereksinimlerini, tercihlerini ve mevcut sosyal etkinlik çalışmalarını dikkate alarak uygun etkinlikleri seçebilir.
- Çalışmalar acıma, kahramanlaştırma veya “normalleştirme” dili üzerine kurulmaz. Merhamet, saygı ve sorumluluk değerleri; hak, eşitlik, erişilebilirlik, öz temsil ve tam katılım anlayışıyla birlikte ele alınır.
- Engelli bireyleri taklit etmeye dayalı göz bağlama, el bağlama, hareket kısıtlama veya benzeri canlandırmalar kullanılmaz. Öğrenme; gerçek yaşamdaki engelleri, erişilebilirlik çözümlerini ve hakları inceleyen etkinliklerle desteklenir.
- Etkinlikler özel eğitim ihtiyacı olan öğrenciler için değil, bu öğrencilerle birlikte planlanır. Öğrenci görüşü; konu seçimi, görev paylaşımı, uygulama, değerlendirme ve sonraki adım süreçlerine yansıtılır.
- Katılım tek bir yönteme bağlanmaz. Konuşma, yazma, işaretleme, görsel seçme, ses kaydı, dijital katkı, yardımcı teknoloji ve farklı görev rolleri gibi seçenekler sunulur.
- Kullanılan dil ve materyaller öğrencilerin yaş ve gelişim düzeyine uygun, anlaşılır ve saygılı olur. Gerektiğinde kolay okunur metinler, semboller, görsel destekler, altyazı, sesli betimleme ve alternatif biçimler kullanılır.
- Fotoğraf, video, ses kaydı, öğrenci öyküsü ve kişisel bilgilerin paylaşımında 6698 sayılı Kişisel Verilerin Korunması Kanunu hükümlerine uyulur; açık rıza ve mahremiyet ilkeleri gözetilir.
- Etkinlik sürecinde güvenli çalışma ortamı sağlanır. Materyaller ve fiziksel düzen, öğrencilerin farklı hareket, görme, işitme, dikkat ve duyusal gereksinimlerine göre uyarlanır.
- Başarı yalnızca etkinliğin yapılmasıyla değerlendirilmez. Öğrencinin karar süreçlerine katılımı, ortaya çıkan erişilebilir ürün, okulda gerçekleşen iyileştirme ve öğrenci görüşleri birlikte dikkate alınır.

5. KADEMELERE GÖRE UYGULAMA YAKLAŞIMI

Kademe	Yaklaşım
İlkokul	Hak, eşitlik, farklılıklara saygı ve erişilebilirlik kavramları somut örnekler, oyun, görsel materyaller ve kısa ortak üretim görevleriyle ele alınır. Öğrencinin seçim yapması ve kendi katkısını görünür kılması desteklenir.
Ortaokul	Öğrencilerin okul çevresindeki fiziksel, iletişimsel, dijital ve tutumsal engelleri araştırmaları; veri toplamaları, çözüm tasarlamaları, grup kararı almaları ve okul yönetimine öneri sunmaları teşvik edilir.
Lise	Hak temelli dil, dijital erişilebilirlik, temsil, savunuculuk, evrensel tasarım ve öğrenci katılımı; araştırma, forum, proje, medya üretimi ve okul uygulamalarının incelenmesi yoluyla daha derinlemesine ele alınır.

6. UYGULAMA ÖRNEKLERİ

Haklar ve Katılım (DÇT.1)

TEMA	Doğa-Çevre-Toplum
ALT HEDEF	DÇT.1 Öğrencilerin engelli hakları, eşitlik, öz temsil ve öğrenci katılımı konularında farkındalık geliştirmeleri; okul yaşamındaki karar süreçlerine etkin katılımları desteklenecektir.
KADEME	İlkokul, Ortaokul ve Lise
KAVRAMLAR	hak temelli yaklaşım, eşitlik, temsil, farklılıklara saygı, medya okuryazarlığı
ETKİNLİK	**1. Hak Temelli Dil Dedektifleri** *Önerilen yaş grubu: 10 yaş ve üzeri • Süre: 40 dakika* *Araç-gereç: Gazete başlıkları, sosyal medya örnekleri, renkli kalemler* **Uygulama:** Öğrenciler engellilikle ilgili farklı cümleleri inceler. Acıma, kahramanlaştırma, genelleme ve bireyi yetersizliğiyle tanımlama örneklerini belirler. Her grup seçtiği ifadeyi hak, eşitlik ve özne olma yaklaşımıyla yeniden yazar. Çalışmanın sonunda kulübün kullanacağı kısa bir dil rehberi hazırlanır. **Erişilebilirlik düzenlemesi:** Metinler okunabilir puntoyla ve kısa cümlelerle sunulur; isteyen öğrenciler yanıtını yazarak, sözlü olarak veya görsel seçerek paylaşır. **Öğrenme çıktıları:** Eleştirel düşünme, hak temelli dil, medya okuryazarlığı **Somut çıktı:** Beyazay Kulübü Hak Temelli Dil Rehberi

TEMA	Doğa-Çevre-Toplum
ALT HEDEF	DÇT.1 Öğrencilerin engelli hakları, eşitlik, öz temsil ve öğrenci katılımı konularında farkındalık geliştirmeleri; okul yaşamındaki karar süreçlerine etkin katılımları desteklenecektir.
KADEME	İlkokul üst sınıfları, Ortaokul ve Lise
KAVRAMLAR	Erişilebilirlik, eşitlik, hak bilinci, sosyal katılım, ortak üretim
ETKİNLİK	**2. Erişilebilirlik Bir Haktır** *Önerilen yaş grubu: 9 yaş ve üzeri • Süre: 40 dakika* *Araç-gereç: Hak kartları, okul fotoğrafları, afiş malzemeleri* **Uygulama:** Gruplara eğitim, iletişim, ulaşım, bilgiye erişim ve sosyal katılım haklarını anlatan kartlar verilir. Öğrenciler her hakkın okul yaşamındaki karşılığını bulur ve “Bu hak okulda nasıl görünür?” sorusuna örnek üretir. Sonuçlar ortak bir afişte birleştirilir. **Erişilebilirlik düzenlemesi:** Kartlar metin, sembol ve görselle desteklenir; görevler öğrencilerin tercihine göre paylaşılır. **Öğrenme çıktıları:** Hak bilinci, okul yaşamıyla ilişki kurma, ortak üretim **Somut çıktı:** Erişilebilirlik Hakları Afişi

TEMA	Doğa-Çevre-Toplum
ALT HEDEF	DÇT.1 Öğrencilerin engelli hakları, eşitlik, öz temsil ve öğrenci katılımı konularında farkındalık geliştirmeleri; okul yaşamındaki karar süreçlerine etkin katılımları desteklenecektir.
KADEME	İlkokul üst sınıfları, Ortaokul ve Lise
KAVRAMLAR	öz temsil, öğrenci katılımı, ortak karar, eşitlik, sorumluluk
ETKİNLİK	**3. Benimle Birlikte Karar Ver** *Önerilen yaş grubu: 10 yaş ve üzeri • Süre: 40 dakika* *Araç-gereç: Örnek olay kartları, karar formu* **Uygulama:** Öğrencilere kulüp etkinliği, sınıf düzeni ve gezi planı gibi örnek durumlar verilir.

	Gruplar, kararın kimleri etkilediğini ve bu kişilerin görüşünün nasıl alınacağını belirler. “Bizim için değil, bizimle birlikte” ilkesine uygun bir karar süreci tasarlanır. **Erişilebilirlik düzenlemesi:** Görüş bildirmek için konuşma, yazma, işaretleme ve görsel seçim seçenekleri sunulur. **Öğrenme çıktıları:** Demokratik katılım, öz temsil, ortak karar alma **Somut çıktı:** Katılımcı Karar Alma İlkeleri

TEMA	Doğa-Çevre-Toplum
ALT HEDEF	DÇT.1 Öğrencilerin engelli hakları, eşitlik, öz temsil ve öğrenci katılımı konularında farkındalık geliştirmeleri; okul yaşamındaki karar süreçlerine etkin katılımları desteklenecektir.
KADEME	İlkokul üst sınıfları, Ortaokul ve Lise
KAVRAMLAR	engelli hakları, erişilebilirlik, ayrımcılık yasağı, bağımsız yaşam, savunuculuk
ETKİNLİK	**4. Haklar Rotası** *Önerilen yaş grubu: 9 yaş ve üzeri • Süre: 60 dakika* *Araç-gereç: İstasyon kartları, karekodlar, afişler* **Uygulama:** Okulun farklı noktalarında eğitim, erişim, iletişim, bağımsız yaşam ve ayrımcılık yasağı temalı istasyonlar kurulur. Her istasyonda kısa bir örnek olay ve çözüm görevi bulunur. Gruplar rotayı tamamlayarak hak ihlalini ve uygulanabilir çözümü yazar. **Erişilebilirlik düzenlemesi:** Rota basamaksız planlanır; içerikler sesli, yazılı ve görsel biçimde sunulur. **Öğrenme çıktıları:** Hakları günlük yaşamda tanıma, çözüm üretme, ekip çalışması **Somut çıktı:** Tamamlanmış haklar rotası ve çözüm kartları

TEMA	Doğa-Çevre-Toplum
ALT HEDEF	DÇT.1 Öğrencilerin engelli hakları, eşitlik, öz temsil ve öğrenci katılımı konularında farkındalık geliştirmeleri; okul yaşamındaki karar süreçlerine etkin katılımları desteklenecektir.
KADEME	Ortaokul ve Lise
KAVRAMLAR	öğrenci katılımı, öz temsil, aktif dinleme, uzlaşma, savunuculuk
ETKİNLİK	**5. Okulumuz Hepimizin Forumu** *Önerilen yaş grubu: 11 yaş ve üzeri • Süre: 60 dakika* *Araç-gereç: Gündem formu, söz sırası kartları, öneri panosu* **Uygulama:** Öğrenciler okulda katılımı zorlaştıran bir konuyu gündeme alır. Sorun tanımlanır, etkilenen öğrencilerin görüşleri dinlenir ve çözüm seçenekleri değerlendirilir. Forum sonunda okul yönetimine sunulacak üç uygulanabilir öneri ortak kararla seçilir. **Erişilebilirlik düzenlemesi:** Kolaylaştırıcı söz sırasını dengeler; isimsiz yazılı görüş ve dijital katılım seçeneği sağlanır. **Öğrenme çıktıları:** Kendini ifade etme, dinleme, uzlaşma, savunuculuk **Somut çıktı:** Öğrenci Forumu Sonuç Bildirisi

İletişim ve Birlikte Çalışma (DÇT.1)

TEMA	Doğa-Çevre-Toplum
ALT HEDEF	DÇT.1 Öğrencilerin farklı iletişim biçimlerini tanımaları, kapsayıcı iletişim becerileri geliştirmeleri ve herkesin iletişime eşit katılımını destekleyen uygulamalar yapmaları sağlanacaktır.
KADEME	İlkokul, Ortaokul ve Lise
KAVRAMLAR	kapsayıcı iletişim, iletişim hakkı, alternatif iletişim, farklılıklara saygı
ETKİNLİK	**6. Herkesin Sesi Var** *Önerilen yaş grubu: 8 yaş ve üzeri • Süre: 35 dakika* *Araç-gereç: İletişim kartları, görseller, yazı tahtası* **Uygulama:** Öğrenciler aynı mesajın konuşma, yazı, resim, sembol, jest ve dijital araçlarla nasıl aktarılabileceğini dener. Gruplar, kendilerine verilen günlük bir okul mesajını en az üç farklı yolla anlaşılır hâle getirir. **Erişilebilirlik düzenlemesi:** Hiçbir iletişim biçimi diğerinden üstün gösterilmez; öğrenciler kullanacakları yöntemi kendileri seçer. **Öğrenme çıktıları:** Alternatif iletişim yollarını tanıma, sabır, karşılıklı anlayış **Somut çıktı:** Çoklu İletişim Kartları

TEMA	Doğa-Çevre-Toplum
ALT HEDEF	DÇT.1 Öğrencilerin farklı iletişim biçimlerini tanımaları, kapsayıcı iletişim becerileri geliştirmeleri ve herkesin iletişime eşit katılımını destekleyen uygulamalar yapmaları sağlanacaktır.
KADEME	İlkokul üst sınıfları, Ortaokul ve Lise
KAVRAMLAR	iletişim hakkı, aktif dinleme, saygı, ortak kural geliştirme
ETKİNLİK	**7. Kapsayıcı İletişim Sözleşmesi** *Önerilen yaş grubu: 9 yaş ve üzeri • Süre: 40 dakika* *Araç-gereç: Örnek durum kartları, büyük kâğıt* **Uygulama:** Söz kesme, konuşması için yeterli süre tanımama, yüzünü kapatarak konuşma ve yalnızca sözlü yönerge verme gibi durumlar tartışılır. Öğrenciler herkesin iletişime katılabilmesi için sınıf ve kulüp ilkelerini birlikte yazar. **Erişilebilirlik düzenlemesi:** Kurallar kısa, olumlu ve gözlenebilir davranışlar olarak ifade edilir; görsel simgeler eklenir. **Öğrenme çıktıları:** Saygılı iletişim, aktif dinleme, ortak kural geliştirme **Somut çıktı:** Kapsayıcı İletişim Sözleşmesi

TEMA	Doğa-Çevre-Toplum
ALT HEDEF	DÇT.1 Öğrencilerin farklı iletişim biçimlerini tanımaları, kapsayıcı iletişim becerileri geliştirmeleri ve herkesin iletişime eşit katılımını destekleyen uygulamalar yapmaları sağlanacaktır.
KADEME	İlkokul üst sınıfları, Ortaokul ve Lise
KAVRAMLAR	alternatif iletişim, iş birliği, rol paylaşımı, iletişim çeşitliliği
ETKİNLİK	**8. Alternatif İletişimle İnşa** *Önerilen yaş grubu: 9 yaş ve üzeri • Süre: 30 dakika* *Araç-gereç: Bloklar, şekil kartları, sembol kartları* **Uygulama:** Takımlar basit bir yapı tasarlar. Her turda grup farklı bir iletişim kanalı kullanır: sözlü tarif, çizim, sembol veya model gösterme. Amaç bir iletişim biçimini engel gibi yaşatmak değil, farklı yöntemlerin takım çalışmasına katkısını karşılaştırmaktır. **Erişilebilirlik düzenlemesi:** Öğrenciler kendileri için uygun iletişim kanalını seçebilir; motor gereksinimlere göre büyük parçalar kullanılır. **Öğrenme çıktıları:** Ortak planlama, alternatif iletişim, rol paylaşımı **Somut çıktı:** Takım yapısı ve iletişim değerlendirme kartı

TEMA	Doğa-Çevre-Toplum
ALT HEDEF	DÇT.1 Öğrencilerin farklı iletişim biçimlerini tanımaları, kapsayıcı iletişim becerileri geliştirmeleri ve herkesin iletişime eşit katılımını destekleyen uygulamalar yapmaları sağlanacaktır.
KADEME	İlkokul, Ortaokul ve Lise
KAVRAMLAR	öğrenci sesi, ortak üretim, yaratıcılık, farklı bakış açılarına saygı
ETKİNLİK	**9. Hikâyeyi Birlikte Tamamla** *Önerilen yaş grubu: 8 yaş ve üzeri • Süre: 25 dakika* *Araç-gereç: Resimli hikâye kartları, ses kayıt aracı* **Uygulama:** Bir öğrenci hikâyeyi başlatır; diğerleri sırayla bir cümle, resim, sembol veya ses kaydı ekler. Hikâyede herkesin söz hakkına sahip olduğu ve bir sorunun birlikte çözüldüğü bir okul günü anlatılır. **Erişilebilirlik düzenlemesi:** Sözel katkı zorunlu değildir; resim seçme, işaret etme ve önceden hazırlanmış cümlelerden seçim yapılabilir. **Öğrenme çıktıları:** Dinleme, sıra alma, yaratıcılık, farklı bakış açılarına saygı **Somut çıktı:** Ortak hikâye kitabı veya sesli hikâye

TEMA	Doğa-Çevre-Toplum
ALT HEDEF	DÇT.1 Öğrencilerin farklı iletişim biçimlerini tanımaları, kapsayıcı iletişim becerileri geliştirmeleri ve herkesin iletişime eşit katılımını destekleyen uygulamalar yapmaları sağlanacaktır.
KADEME	İlkokul, Ortaokul ve Lise
KAVRAMLAR	öğrenci sesi, aktif dinleme, güvenli paylaşım, öz temsil
ETKİNLİK	**10. Paylaşım Halkası** *Önerilen yaş grubu: 8 yaş ve üzeri • Süre: 20 dakika* *Araç-gereç: Konuşma nesnesi, duygu ve fikir kartları* **Uygulama:** Öğrenciler halka olur. Sırası gelen, okulda kendisini katılmış hissettiği bir anı veya değiştirmek istediği bir durumu paylaşır. Diğer öğrenciler çözüm vermeden önce dinler ve duyduklarını kısa biçimde yansıtır. **Erişilebilirlik düzenlemesi:** Pas geçme hakkı vardır; sözlü paylaşım yerine kart seçme veya yazılı yanıt kullanılabilir. **Öğrenme çıktıları:** Aktif dinleme, duygu ve ihtiyaç ifade etme, güvenli paylaşım **Somut çıktı:** Öğrenci görüşleri özeti

İş Birliği ve Sosyal Katılım (DÇT.1)

TEMA	Doğa-Çevre-Toplum
ALT HEDEF	DÇT.1 Öğrencilerin güçlü yönlere dayalı görev paylaşımı, ortak karar alma, iş birliği ve sosyal katılım becerilerini geliştirecek etkinliklerde yer almaları sağlanacaktır.
KADEME	İlkokul, Ortaokul ve Lise
KAVRAMLAR	iş birliği, karşılıklı bağımlılık, ortak karar, eşit katılım
ETKİNLİK	**11. Parçalar Bizde Çözüm Bizde** *Önerilen yaş grubu: 8 yaş ve üzeri • Süre: 30 dakika* *Araç-gereç: Büyük parçalı bulmaca veya bilgi kartları* **Uygulama:** Bir resmin ya da problemin parçaları öğrencilere dağıtılır. Her öğrencinin elindeki bilgi çözüm için gereklidir. Grup, kimseyi dışarıda bırakmadan parçaları birleştirir ve çözüm sürecinde herkesin katkısını görünür kılar. **Erişilebilirlik düzenlemesi:** Parçalar kavrama ve görme gereksinimlerine göre büyütülür; renk dışında şekil ve doku ipuçları kullanılır. **Öğrenme çıktıları:** Paylaşım, ortak karar, her katkının değerini fark etme **Somut çıktı:** Tamamlanan ortak bulmaca ve süreç özeti

TEMA	Doğa-Çevre-Toplum
ALT HEDEF	DÇT.1 Öğrencilerin güçlü yönlere dayalı görev paylaşımı, ortak karar alma, iş birliği ve sosyal katılım becerilerini geliştirecek etkinliklerde yer almaları sağlanacaktır.
KADEME	İlkokul, Ortaokul ve Lise
KAVRAMLAR	ortak üretim, yaratıcılık, kapsayıcılık, eşit katılım
ETKİNLİK	**12. Birlikte Resim Çizme** *Önerilen yaş grubu: 6 yaş ve üzeri • Süre: 30 dakika* *Araç-gereç: Büyük kâğıt, kalın kalemler, boya ve kolaj malzemeleri* **Uygulama:** Öğrenciler "Herkesin katıldığı okul" temasında ortak bir resim oluşturur. Her öğrenci resme kendi seçtiği yöntemle bir bölüm ekler. Çalışmanın sonunda resimde erişilebilirlik ve eşit katılımı gösteren ayrıntılar birlikte açıklanır. **Erişilebilirlik düzenlemesi:** Kalın tutacaklar, parmak boyası, hazır şekiller ve dijital çizim seçeneği sunulur. **Öğrenme çıktıları:** Sıra bekleme, yaratıcılık, iş birliği, kapsayıcı düşünme **Somut çıktı:** Ortak okul panosu

TEMA	Doğa-Çevre-Toplum
ALT HEDEF	DÇT.1 Öğrencilerin güçlü yönlere dayalı görev paylaşımı, ortak karar alma, iş birliği ve sosyal katılım becerilerini geliştirecek etkinliklerde yer almaları sağlanacaktır.
KADEME	İlkokul, Ortaokul ve Lise
KAVRAMLAR	karşılıklı uyum, beden farklılıklarına saygı, iletişim, iş birliği
ETKİNLİK	**13. Ayna Ol Bana** *Önerilen yaş grubu: 6 yaş ve üzeri • Süre: 20 dakika* *Araç-gereç: Geniş ve güvenli alan, isteğe bağlı müzik* **Uygulama:** Öğrenciler ikili olur. Bir öğrenci kendi seçtiği rahat hareketleri yapar, diğeri takip eder; ardından roller değişir. Son turda hareketler iki öğrencinin ortak kararıyla oluşturulur. Amaç kusursuz taklit değil, birbirinin temposunu fark etmektir. **Erişilebilirlik düzenlemesi:** Hareketler oturarak, yalnızca ellerle, yüz ifadeleriyle veya yardımcı araçla yapılabilir. **Öğrenme çıktıları:** Dikkat, karşılıklı uyum, beden farklılıklarına saygı **Somut çıktı:** Ortak hareket dizisi

TEMA	Doğa-Çevre-Toplum
ALT HEDEF	DÇT.1 Öğrencilerin güçlü yönlere dayalı görev paylaşımı, ortak karar alma, iş birliği ve sosyal katılım becerilerini geliştirecek etkinliklerde yer almaları sağlanacaktır.
KADEME	İlkokul, Ortaokul ve Lise
KAVRAMLAR	evrensel tasarım, adil kural geliştirme, kapsayıcı oyun, takım çalışması
ETKİNLİK	**14. Herkes İçin Oyun** *Önerilen yaş grubu: 8 yaş ve üzeri • Süre: 45 dakika* *Araç-gereç: Top, hedef, renkli ve dokulu işaretler* **Uygulama:** Öğrenciler bilinen bir okul oyununu inceler ve "Kim katılmakta zorlanabilir?" sorusuna yanıt arar. Alan, hız, süre, puanlama, ekipman ve iletişim kuralları yeniden düzenlenir. Yeni oyun birlikte denenir ve geri bildirimle geliştirilir. **Erişilebilirlik düzenlemesi:** Oyuna birden fazla katılım rolü eklenir; hareket, görme ve işitme gereksinimleri baştan planlanır. **Öğrenme çıktıları:** Evrensel tasarım, adil kural geliştirme, takım çalışması **Somut çıktı:** Kapsayıcı Oyun Yönergesi

TEMA	Doğa-Çevre-Toplum
ALT HEDEF	DÇT.1 Öğrencilerin güçlü yönlere dayalı görev paylaşımı, ortak karar alma, iş birliği ve sosyal katılım becerilerini geliştirecek etkinliklerde yer almaları sağlanacaktır.
KADEME	İlkokul üst sınıfları, Ortaokul ve Lise
KAVRAMLAR	güçlü yönler, görev paylaşımı, öz farkındalık, sorumluluk
ETKİNLİK	**15. Güçlü Yönler Takımı** *Önerilen yaş grubu: 9 yaş ve üzeri • Süre: 40 dakika* *Araç-gereç: Görev kartları, beceri ve tercih kartları* **Uygulama:** Takım; araştırma, tasarım, anlatım, düzenleme ve zaman takibi içeren ortak bir görev alır. Öğrenciler görevleri yalnızca hız veya akademik başarıya göre değil, ilgi ve güçlü yönlerine göre paylaşır. Süreç sonunda görev dağılımı yeniden değerlendirilir. **Erişilebilirlik düzenlemesi:** Her görev için eşdeğer katılım yolları oluşturulur; istemeyen öğrenci kişisel özelliğini açıklamak zorunda değildir. **Öğrenme çıktıları:** Öz farkındalık, sorumluluk, farklı katkılara değer verme **Somut çıktı:** Takım ürünü ve görev paylaşım çizelgesi

Okulda Erişilebilirlik (DÇT.6)

TEMA	Doğa-Çevre-Toplum
ALT HEDEF	DÇT.6 Öğrencilerin okulun fiziksel ve duyusal çevresindeki erişilebilirlik engellerini fark etmeleri; evrensel tasarım yaklaşımıyla uygulanabilir çözüm önerileri geliştirmeleri sağlanacaktır.
KADEME	İlkokul üst sınıfları, Ortaokul ve Lise
KAVRAMLAR	fiziksel erişilebilirlik, çevresel engeller, veri toplama, savunuculuk
ETKİNLİK	**16. Okulumuzun Erişilebilirlik Haritası** *Önerilen yaş grubu: 10 yaş ve üzeri • Süre: 60-80 dakika* *Araç-gereç: Okul krokisi, kontrol listesi, ölçüm aracı* **Uygulama:** Öğrenciler giriş, koridor, sınıf, tuvalet, bahçe ve ortak alanları erişilebilirlik ölçütleriyle inceler. Basamak, dar geçiş, ağır kapı, eksik yönlendirme ve erişilemeyen kullanım alanları haritada işaretlenir. En öncelikli üç çözüm belirlenir. **Erişilebilirlik düzenlemesi:** İnceleme rotası herkesin katılabileceği biçimde seçilir; ölçüm, fotoğraf, not alma ve sunum görevleri paylaşılır. **Öğrenme çıktıları:** Çevresel engelleri fark etme, veri toplama, savunuculuk **Somut çıktı:** Erişilebilirlik haritası ve yönetim sunumu

TEMA	Doğa-Çevre-Toplum
ALT HEDEF	DÇT.6 Öğrencilerin okulun fiziksel ve duyusal çevresindeki erişilebilirlik engellerini fark etmeleri; evrensel tasarım yaklaşımıyla uygulanabilir çözüm önerileri geliştirmeleri sağlanacaktır.
KADEME	İlkokul üst sınıfları, Ortaokul ve Lise
KAVRAMLAR	duyusal erişilebilirlik, öğrenci görüşü, çevresel düzenleme, farklılıklara saygı
ETKİNLİK	**17. Duyusal Erişilebilirlik Haritası** *Önerilen yaş grubu: 9 yaş ve üzeri • Süre: 50 dakika* *Araç-gereç: Okul krokisi, gözlem formu, renkli etiketler* **Uygulama:** Işık, ses, kalabalık, koku, bekleme ve dinlenme alanları öğrenci görüşleriyle değerlendirilir. Öğrenciler yoğun ve sakin alanları işaretleyerek sessiz köşe, önceden bilgilendirme veya alternatif bekleme alanı gibi öneriler geliştirir. **Erişilebilirlik düzenlemesi:** Öğrenciler duyusal deneyimlerini paylaşmaya zorlanmaz; görüşler isimsiz toplanabilir. **Öğrenme çıktıları:** Çevresel farkındalık, öğrenci görüşüne değer verme, çözüm geliştirme **Somut çıktı:** Duyusal erişilebilirlik haritası

TEMA	Doğa-Çevre-Toplum
ALT HEDEF	DÇT.6 Öğrencilerin okulun fiziksel ve duyusal çevresindeki erişilebilirlik engellerini fark etmeleri; evrensel tasarım yaklaşımıyla uygulanabilir çözüm önerileri geliştirmeleri sağlanacaktır.
KADEME	İlkokul üst sınıfları, Ortaokul ve Lise
KAVRAMLAR	dikkat, öz düzenleme, öğrenme ortamı, evrensel tasarım
ETKİNLİK	**18. Odak Dostu Sınıf** *Önerilen yaş grubu: 9 yaş ve üzeri • Süre: 45 dakika* *Araç-gereç: Sınıf krokisi, fikir kartları, zamanlayıcı örnekleri* **Uygulama:** Öğrenciler yönergelerin açıklığı, görevlerin bölünmesi, görsel zaman planı, hareket ihtiyacı, mola seçenekleri ve dikkat dağıtıcıları değerlendirir. Her grup sınıf için uygulanabilir iki küçük düzenleme önerir. **Erişilebilirlik düzenlemesi:** Öneriler yalnızca tanısı olan öğrencilere değil, isteyen herkesin kullanabileceği seçenekler olarak tasarlanır. **Öğrenme çıktıları:** Öz düzenleme, kapsayıcı sınıf tasarımı, ortak çözüm **Somut çıktı:** Odak dostu sınıf önerileri

TEMA	Doğa-Çevre-Toplum
ALT HEDEF	DÇT.6 Öğrencilerin okulun fiziksel ve duyusal çevresindeki erişilebilirlik engellerini fark etmeleri; evrensel tasarım yaklaşımıyla uygulanabilir çözüm önerileri geliştirmeleri sağlanacaktır.
KADEME	İlkokul üst sınıfları, Ortaokul ve Lise
KAVRAMLAR	bağımsız hareket, yönlendirme, bilgiye erişim, erişilebilir tasarım
ETKİNLİK	**19. Erişilebilir Yönlendirme Tasarımı** *Önerilen yaş grubu: 10 yaş ve üzeri • Süre: 60 dakika* *Araç-gereç: Okul planı, ikonlar, yüksek kontrastlı kartonlar* **Uygulama:** Öğrenciler okulda bulunması zor bir alan seçer. Yazı boyutu, kontrast, sade dil, anlaşılır oklar, semboller ve yerleşim yüksekliğini dikkate alarak yeni bir yönlendirme örneği tasarlar ve farklı kullanıcılarla test eder. **Erişilebilirlik düzenlemesi:** Tasarım yalnızca renge dayanmaz; yazılı, görsel ve gerekirse dokunsal ipuçları içerir. **Öğrenme çıktıları:** Bilgi tasarımı, kullanıcı testi, bağımsız erişim **Somut çıktı:** Yönlendirme prototipi

TEMA	Doğa-Çevre-Toplum
ALT HEDEF	DÇT.6 Öğrencilerin okulun fiziksel ve duyusal çevresindeki erişilebilirlik engellerini fark etmeleri; evrensel tasarım yaklaşımıyla uygulanabilir çözüm önerileri geliştirmeleri sağlanacaktır.
KADEME	Ortaokul ve Lise
KAVRAMLAR	evrensel tasarım, erişilebilirlik, kullanıcı odaklılık, prototipleme
ETKİNLİK	**20. Evrensel Tasarım Meydan Okuması** *Önerilen yaş grubu: 11 yaş ve üzeri • Süre: 2 ders saati* *Araç-gereç: Karton, geri dönüşüm malzemeleri, çizim araçları* **Uygulama:** Gruplar okuldan bir alan, araç veya hizmet seçer. Kullanıcıların farklı gereksinimlerini araştırır; sonradan eklenen özel çözüm yerine baştan herkes için kullanılabilir bir tasarım geliştirir. Prototipler hak, kullanım kolaylığı ve uygulanabilirlik açısından sunulur. **Erişilebilirlik düzenlemesi:** Kullanıcı varsayımı yapmak yerine mümkün olduğunda gerçek kullanıcı görüşü alınır. **Öğrenme çıktıları:** Evrensel tasarım, araştırma, prototipleme, sunum **Somut çıktı:** Erişilebilir tasarım prototipi

Bilgi ve Dijital Erişim (DÇT.6)

TEMA	Doğa-Çevre-Toplum
ALT HEDEF	DÇT.6 Öğrencilerin bilgiye ve dijital içeriğe erişim hakkını tanımaları; kolay okunur, altyazılı, sesli betimlemeli ve erişilebilir belge ve içerikler üretmeleri desteklenecektir.
KADEME	İlkokul üst sınıfları, Ortaokul ve Lise
KAVRAMLAR	kolay okunur, bilgiye erişim, anlaşılır iletişim, kullanıcı testi
ETKİNLİK	**21. Kolay Okunur Okul Rehberi** *Önerilen yaş grubu: 9 yaş ve üzeri • Süre: 2 ders saati* *Araç-gereç: Okul duyuruları, ikonlar, bilgisayar veya karton* **Uygulama:** Öğrenciler kayıt, kütüphane kullanımı, kantin sırası veya etkinliğe katılım gibi bir okul sürecini seçer. Bilgiyi kısa cümleler, tek mesaj, açık sıralama ve destekleyici görsellerle yeniden düzenler. **Erişilebilirlik düzenlemesi:** Hedef kullanıcıdan geri bildirim alınır; gereksiz süs ve karmaşık dil kullanılmaz. **Öğrenme çıktıları:** Sadeleştirme, bilgiye erişim, kullanıcı odaklı tasarım **Somut çıktı:** Kolay okunur okul rehberi

TEMA	Doğa-Çevre-Toplum
ALT HEDEF	DÇT.6 Öğrencilerin bilgiye ve dijital içeriğe erişim hakkını tanımaları; kolay okunur, altyazılı, sesli betimlemeli ve erişilebilir belge ve içerikler üretmeleri desteklenecektir.
KADEME	Ortaokul ve Lise
KAVRAMLAR	dijital erişilebilirlik, bilgiye erişim, erişilebilir belge, evrensel tasarım
ETKİNLİK	**22. Erişilebilir Belge Laboratuvarı** *Önerilen yaş grubu: 11 yaş ve üzeri • Süre: 60 dakika* *Araç-gereç: Bilgisayar, örnek belge, kontrol listesi* **Uygulama:** Bir okul duyurusu başlık yapısı, okunabilir yazı, yeterli kontrast, anlamlı bağlantı metni, alternatif metin ve açık dil açısından incelenir. Gruplar belgeyi erişilebilir biçimde yeniden düzenler ve iki sürümü karşılaştırır. **Erişilebilirlik düzenlemesi:** Klavye kullanımı, ekran okuyucu mantığı ve büyütme ihtiyacı değerlendirme ölçütlerine eklenir. **Öğrenme çıktıları:** Dijital okuryazarlık, erişilebilir belge hazırlama, kalite kontrol **Somut çıktı:** Önce ve sonra belge örnekleri

TEMA	Doğa-Çevre-Toplum
ALT HEDEF	DÇT.6 Öğrencilerin bilgiye ve dijital içeriğe erişim hakkını tanımaları; kolay okunur, altyazılı, sesli betimlemeli ve erişilebilir belge ve içerikler üretmeleri desteklenecektir.
KADEME	Ortaokul ve Lise
KAVRAMLAR	altyazı, iletişime erişim, dijital erişilebilirlik, kapsayıcılık
ETKİNLİK	**23. Altyazı Atölyesi** *Önerilen yaş grubu: 11 yaş ve üzeri • Süre: 60-80 dakika* *Araç-gereç: Kısa okul videosu, bilgisayar, altyazı aracı* **Uygulama:** Öğrenciler kısa bir okul videosunun konuşmalarını metne aktarır, altyazıyı zamanlar ve anlaşılması gereken önemli sesleri belirtir. Çalışma sessiz izleme ve okunabilirlik açısından test edilir. **Erişilebilirlik düzenlemesi:** Altyazıların hız, satır uzunluğu, kontrast ve konuşmacı bilgisi kontrol edilir. **Öğrenme çıktıları:** Dijital üretim, iletişime erişim, ayrıntılı gözlem **Somut çıktı:** Altyazılı okul videosu

TEMA	Doğa-Çevre-Toplum
ALT HEDEF	DÇT.6 Öğrencilerin bilgiye ve dijital içeriğe erişim hakkını tanımaları; kolay okunur, altyazılı, sesli betimlemeli ve erişilebilir belge ve içerikler üretmeleri desteklenecektir.
KADEME	Ortaokul ve Lise
KAVRAMLAR	sesli betimleme, görsel bilgiye erişim, erişilebilir medya, ifade
ETKİNLİK	**24. Sesli Betimleme Atölyesi** *Önerilen yaş grubu: 11 yaş ve üzeri • Süre: 60 dakika* *Araç-gereç: Kısa sessiz video veya okul fotoğrafı, ses kayıt aracı* **Uygulama:** Öğrenciler görsel içerikte anlamı taşıyan kişi, mekân, hareket ve değişiklikleri belirler. Yorum katmadan, açık ve kısa bir betimleme metni yazar; uygun boşluklara ses kaydı ekler. **Erişilebilirlik düzenlemesi:** Betimleme metni görseli aşırı yorumlamaz ve kişinin görünüşüne ilişkin gereksiz yargılar içermez. **Öğrenme çıktıları:** Nesnel anlatım, ayrıntı seçme, görsel bilgiye erişim **Somut çıktı:** Sesli betimlemeli içerik

TEMA	Doğa-Çevre-Toplum
ALT HEDEF	DÇT.6 Öğrencilerin bilgiye ve dijital içeriğe erişim hakkını tanımaları; kolay okunur, altyazılı, sesli betimlemeli ve erişilebilir belge ve içerikler üretmeleri desteklenecektir.
KADEME	Ortaokul ve Lise
KAVRAMLAR	web erişilebilirliği, dijital erişim, kullanıcı deneyimi, savunuculuk
ETKİNLİK	**25. Dijital Erişim Avcıları** *Önerilen yaş grubu: 12 yaş ve üzeri • Süre: 60 dakika* *Araç-gereç: Tablet veya bilgisayar, kontrol listesi* **Uygulama:** Öğrenciler okulun web sayfası ya da örnek bir dijital sayfayı başlıklar, klavye erişimi, renk kontrastı, bağlantı adları, görsel açıklamaları ve video altyazıları açısından inceler. Bulguları önem derecesine göre sıralar. **Erişilebilirlik düzenlemesi:** İnceleme gerçek kullanıcı deneyiminin yerine geçmez; teknik kontrol ile kullanıcı görüşünün birlikte gerekli olduğu vurgulanır. **Öğrenme çıktıları:** Dijital vatandaşlık, erişilebilirlik denetimi, raporlama **Somut çıktı:** Dijital erişim kontrol raporu

Sanat, Kampanya ve Okul Topluluğu (DÇT.1, DÇT.6)

TEMA	Doğa-Çevre-Toplum
ALT HEDEF	DÇT.1, DÇT.6 Öğrencilerin sanat, medya, kampanya ve okul topluluğu çalışmaları aracılığıyla hak temelli farkındalık oluşturmaları; öğrenci sesini ve erişilebilir okul kültürünü görünür kılmaları desteklenecektir.
KADEME	İlkokul, Ortaokul ve Lise
KAVRAMLAR	kapsayıcı sanat, sanatsal ifade, farklılıklara saygı, ortak üretim
ETKİNLİK	**26. Farklılıklarımızla Birlikte Sergisi** *Önerilen yaş grubu: 7 yaş ve üzeri • Süre: 2 ders saati* *Araç-gereç: Farklı sanat malzemeleri, etiketler* **Uygulama:** Öğrenciler eşitlik, katılım ve erişilebilirlik temalı bireysel ya da ortak eserler üretir. Sergi metinleri sanatçıların kendi sözleriyle hazırlanır. Eserler görsel, dokunsal veya sesli öğeler içerebilir. **Erişilebilirlik düzenlemesi:** Sergi dolaşım alanı, eser yüksekliği, büyük yazı, sesli açıklama ve dokunulabilir eser seçenekleri planlanır. **Öğrenme çıktıları:** Yaratıcı ifade, öz temsil, erişilebilir sergi tasarımı **Somut çıktı:** Erişilebilir öğrenci sergisi

TEMA	Doğa-Çevre-Toplum
ALT HEDEF	DÇT.1, DÇT.6 Öğrencilerin sanat, medya, kampanya ve okul topluluğu çalışmaları aracılığıyla hak temelli farkındalık oluşturmaları; öğrenci sesini ve erişilebilir okul kültürünü görünür kılmaları desteklenecektir.
KADEME	Ortaokul ve Lise
KAVRAMLAR	öğrenci sesi, öz temsil, dijital üretim, iletişim
ETKİNLİK	**27. Beyazay Öğrenci Sesli Yayını** *Önerilen yaş grubu: 11 yaş ve üzeri • Süre: 2-3 ders saati* *Araç-gereç: Ses kayıt aracı, mikrofon, metin şablonu* **Uygulama:** Öğrenciler okulda erişilebilirlik, eşit katılım veya hak temelli dil konularından birini seçer. Araştırma yapar, uygun bir konuğu dinler veya öğrenci görüşlerini toplar ve 5-8 dakikalık bölüm hazırlar. **Erişilebilirlik düzenlemesi:** Bölüm için yazılı döküm hazırlanır; konuşma sırası ve roller öğrencilerin tercihine göre dağıtılır. **Öğrenme çıktıları:** Araştırma, soru hazırlama, öz temsil, dijital iletişim **Somut çıktı:** Sesli yayın bölümü ve yazılı dökümü

TEMA	Doğa-Çevre-Toplum
ALT HEDEF	DÇT.1, DÇT.6 Öğrencilerin sanat, medya, kampanya ve okul topluluğu çalışmaları aracılığıyla hak temelli farkındalık oluşturmaları; öğrenci sesini ve erişilebilir okul kültürünü görünür kılmaları desteklenecektir.
KADEME	İlkokul, Ortaokul ve Lise
KAVRAMLAR	ortak üretim, görev paylaşımı, güçlü yönler, sorumluluk
ETKİNLİK	**28. Birlikte Üretiyoruz Atölyesi** *Önerilen yaş grubu: 8 yaş ve üzeri • Süre: 60 dakika* *Araç-gereç: Sanat, teknoloji veya geri dönüşüm malzemeleri* **Uygulama:** Karma gruplar okulda kullanılacak bir ürün tasarlar. Planlama, malzeme hazırlama, üretim, açıklama ve sunum görevleri ilgi ve güçlü yönlere göre paylaşılır. Her öğrencinin karara ve ürüne görünür katkısı olması sağlanır. **Erişilebilirlik düzenlemesi:** Görevler hız ve el becerisi üzerinden hiyerarşikleştirilmez; yardımcı araç ve alternatif üretim yolu sağlanır. **Öğrenme çıktıları:** Sorumluluk, ortak karar, güçlü yönleri değerlendirme **Somut çıktı:** Ortak okul ürünü

TEMA	Doğa-Çevre-Toplum
ALT HEDEF	DÇT.1, DÇT.6 Öğrencilerin sanat, medya, kampanya ve okul topluluğu çalışmaları aracılığıyla hak temelli farkındalık oluşturmaları; öğrenci sesini ve erişilebilir okul kültürünü görünür kılmaları desteklenecektir.
KADEME	İlkokul üst sınıfları, Ortaokul ve Lise
KAVRAMLAR	erişilebilir etkinlik, evrensel tasarım, planlama, katılım
ETKİNLİK	**29. Erişilebilir Etkinlik Dedektifleri** *Önerilen yaş grubu: 10 yaş ve üzeri • Süre: 45 dakika* *Araç-gereç: Örnek etkinlik afişi ve planı, kontrol listesi* **Uygulama:** Öğrenciler örnek bir okul etkinliğini mekân, ulaşım, duyuru, kayıt, sahne, içerik, dinlenme alanı ve geri bildirim açısından inceler. Katılımı zorlaştıran noktaları bulur ve planı erişilebilir biçimde yeniden yazar. **Erişilebilirlik düzenlemesi:** Farklı gereksinimler tek bir çözümle karşılanmaya çalışılmaz; seçenek ve önceden bilgi verme ilkeleri kullanılır. **Öğrenme çıktıları:** Planlama, erişilebilirlik denetimi, çözüm üretme **Somut çıktı:** Erişilebilir etkinlik planı

TEMA	Doğa-Çevre-Toplum
ALT HEDEF	DÇT.1, DÇT.6 Öğrencilerin sanat, medya, kampanya ve okul topluluğu çalışmaları aracılığıyla hak temelli farkındalık oluşturmaları; öğrenci sesini ve erişilebilir okul kültürünü görünür kılmaları desteklenecektir.
KADEME	İlkokul, Ortaokul ve Lise
KAVRAMLAR	okul topluluğu, savunuculuk, sosyal katılım, erişilebilirlik, etki değerlendirme
ETKİNLİK	**30. Beyazay Kulübü Erişilebilirlik Şenliği** *Önerilen yaş grubu: Tüm yaş grupları • Süre: Yarım gün veya bir gün* *Araç-gereç: Yıl içi öğrenci ürünleri, erişilebilir yönlendirme, geri bildirim araçları* **Uygulama:** Yıl boyunca hazırlanan harita, rehber, video, sesli yayın, sanat çalışması ve prototipler sergilenir. Öğrenciler kısa atölyeler yürütür. Ziyaretçilerden okul için bir erişilebilirlik önerisi alınır ve uygulanabilir öneriler sonraki yıl planına aktarılır. **Erişilebilirlik düzenlemesi:** Duyurudan mekân düzenine kadar tüm süreç erişilebilirlik kontrol listesiyle hazırlanır; sakin alan ve farklı katılım yolları sunulur. **Öğrenme çıktıları:** Sunum, savunuculuk, okul topluluğuyla iş birliği, etki değerlendirme **Somut çıktı:** Şenlik, sergi ve okul iyileştirme öneri havuzu

7. ETKİNLİK SONRASI KISA DEĞERLENDİRME

Her etkinliğin ardından aşağıdaki sorular öğrencilerle birlikte yanıtlanabilir:

- Etkinliğin karar ve uygulama aşamalarına herkes katılabildi mi?
- Bilgi ve materyaller farklı erişim yollarıyla sunuldu mu?
- Kullanılan dil hak temelli, saygılı ve öğrenciyi özne olarak gören bir yaklaşım taşıyor muydu?
- Çalışmanın okulda oluşturduğu somut ürün veya erişilebilirlik değişikliği nedir?
- Öğrencilerin görüşleri hangi kararı veya uygulamayı değiştirdi?
- Bir sonraki uygulamada neyi farklı yapmalıyız?